gemeente Staphorst

Zomernota 2021

Versie definitief d.d. 01-06-2021

Inhoud

1. Aanbiedingsbrief 3
2. Leeswijzer 4
3. Financiële uitkomsten en algemene uitgangspunten zomernota 2021 5
4. Actualisatie bestaand beleid 9
5. Nieuw beleid 13
6. Taakstellingen 20
7. Dekking nieuw beleid uit reserves 20
8. Aandachtspunten 20
Bijlage 1: Status opvolging aanbevelingen financiële scan provincie 22

1. Aanbiedingsbrief

Aanbieding

Bijgaand bieden wij uw raad de zomernota 2021 ter behandeling aan. Het uitbrengen van een zomernota is formeel geregeld in de Financiële Verordening. Deze nota wordt u digitaal aangeboden.

Doel zomernota 2021

De zomernota is de kaderbrief voor de begroting 2022. Over de voortgang van het jaar 2021 wordt de Raad separaat geïnformeerd via de voortgangsrapportage 2021 die in september in de Raad wordt besproken en vastgesteld.

Uitkomsten zomernota 2021 voorstel College

De uitkomst van de zomernota 2021 is negatiever dan de uitkomst van de meerjarenbegroting 2021-2024. De verslechtering is in onderstaande tabel per jaarschrijf weergegeven:

Mutatie begrotingsaldo	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Saldo begroting 2021	-64	731	834	
Saldo zomernota 2021	-230	429	324	399
Mutatie saldo	**-166**	**-302**	**-510**	**399**
+ is positief, - is negatief			*Bedragen * € 1.000*	

De mutaties bestaan uit mutaties bestaand beleid, mutaties nieuw beleid en bezuinigingsmaatregelen. Een deel van de mutaties nieuw beleid zijn gedekt uit reserves waarbij we het saldo voor mutatie reserves en na mutatie reserves weergeven.

De effecten per onderdeel zijn in de volgende tabel weergegeven:

Totaaloverzicht	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Saldo begroting 2021	**-64**	**731**	**834**	**834**
Saldo mutaties bestaand beleid	-643	-349	-281	-366
Zomernota 2021 na mutaties bestaand beleid	**-707**	**383**	**554**	**469**
Saldo mutaties nieuw beleid	-459	-697	-630	-470
Zomernota 2021 na mutaties nieuw beleid	**-1.166**	**-315**	**-76**	**-1**
Saldo mutaties bezuinigingen	400	400	400	400
Zomernota 2021 saldo voor mutaties reserves	**-766**	**85**	**324**	**399**
Dekking nieuw beleid uit reserves	536	344	-	-
Zomernota 2021 saldo na mutaties reserves	**-230**	**429**	**324**	**399**
+ is positief, - is negatief			*Bedragen * € 1.000*	

In de zomernota 2021 zijn de mutaties van bestaand beleid en de voorstellen voor nieuw beleid verwerkt.

De mutaties bestaand beleid worden met name veroorzaakt door hogere kosten voor Jeugd en hogere kosten voor automatisering. De mutaties nieuw beleid worden met name veroorzaakt door hogere kosten voor informatiemanagement, bestrijden eikenprocessierups en de kapitaallasten van nieuw voorgestelde investeringen. Het incidentele nieuwe beleid wordt gedekt uit de reserve zonder bestemming die met name door het positieve jaarrekeningresultaat 2020 fors is verbeterd.

De verslechtering van de begrotingspositie leidt tot nieuw bezuinigingen die in de komende maanden in aanloop naar de begroting 2022 nader worden uitgewerkt. Een groot deel van de

bezuinigingen kan gevonden worden in ruimte in diverse kleinere budgetten waarvoor we al een eerste aanzet hebben gedaan naar aanleiding van de analyse op de jaarrekening 2020.

Het verbeteren van de beschikbare reservepositie (de reserve zonder bestemming) is ook een belangrijk uitgangspunt geweest bij het opstellen van de zomernota 2021. Het verloop van de vrij beschikbare reserve t.o.v. de begroting 2021 is als volgt:

Verloop reservepositie	2022	2023	2024	2025
Totaal niet bestemde reserves begroting 2021	6.453	6.315	6.309	6.309
Af: dekking nieuw beleid uit reserves	-536	-344	-	-
Totaal bijstelling cumulatief	611	267	267	267
Totaal niet bestemde reserves zomernota 2021	7.064	6.582	6.576	6.576
+ is positief, - is negatief			*Bedragen * € 1.000*	

De reserve zonder bestemming verbetert in alle jaren. Dit wordt met name veroorzaakt door het positieve rekeningresultaat 2020 dat deels wordt ingezet ter dekking van het verslechterde negatieve begrotingssaldo in de jaren 2021 en 2022 en ter dekking van het nieuw beleid.

Keuzemogelijkheden Raad

De keuzes van het College zijn uitgewerkt in deze zomernota 2021. Aangezien de zomernota 2021 een belangrijk kaderstellend document is voor de begroting 2022, kan de Raad haar keuzes en wensen kenbaar maken aan het College. Uitgangspunt hierin is echter wel dat dit past binnen de financiële mogelijkheden en de reservepositie niet verder aangetast wordt.

2. Leeswijzer

Voor u ligt de zomernota 2021. De zomernota is de kaderbrief voor de begroting 2021. Over de voortgang van het jaar 2021 wordt de Raad separaat geïnformeerd via de voortgangsrapportage 2021 die in september in de Raad wordt besproken en vastgesteld.

De opbouw van de zomernota is daarom als volgt:

- Het startpunt van de zomernota 2021 is de begroting 2021.
- De eerste stap is het bijstellen van het bestaand beleid. Hierin zijn de ontwikkelingen van de afgelopen maanden verwerkt. Denk aan de september- en decembercirculaire 2020, maar ook de bijstellingen van het budget van verbonden partijen n.a.v. de concept begrotingen 2022. Deze ontwikkelingen vloeien voort uit het bestaande beleid van gemeente Staphorst. Dit is nader toelicht in hoofdstuk 4.
- De tweede stap is de inventarisatie van het nieuwe beleid. Dit is nader toelicht in hoofdstuk 5.
- De derde stap is de inventarisatie van de bezuinigingsopties. Doordat de bijstellingen van bestaand beleid en de voorstellen voor nieuw beleid een negatief begrotingssaldo opleveren, zijn bezuinigingsopties in beeld gebracht. Dit is nader toegelicht in hoofdstuk 6.
- De vierde stap is de dekking van incidenteel nieuw beleid uit de reserve zonder bestemming. Dit is in beeld gebracht in hoofdstuk 7.

In hoofdstuk 3 wordt het totale financiële beeld weergegeven van alle stappen inclusief een nadere toelichting op het verloop van de reservepositie. In hoofdstuk 8 worden de overige ontwikkelingen nader toegelicht die impact hebben op de begroting 2021.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de aanbevelingen vanuit de financiële scan van de provincie. We geven hier de status weer van de opvolging van de aanbevelingen.

Aan de hand van deze zomernota kan het debat over de kaders voor de begroting 2022-2025 worden gevoerd. De zomernota is hiermee het uitgangspunt voor het opstellen van de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025.

3. Financiële uitkomsten en algemene uitgangspunten zomernota 2021

Algemene uitgangspunten zomernota 2021
In het kader van het verder versterken van het financieel strategische beleid zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd die de basis zijn voor het opstellen van deze zomernota:

- Oud voor nieuw: nieuw beleid moet bekostigd worden uit bestaand beleid of bezuinigingen waarbij het uitgangspunt is dat de (niet bestemde) reservepositie niet verder mag verslechteren dan de stand ultimo de begroting 2020 (€ 6,2 miljoen).
- De effecten van de coronacrisis zijn incidenteel van aard en zijn niet meegenomen in het structurele financiële beeld. In de voortgangsrapportage 2021 worden de incidentele (en mogelijk structurele effecten) meegenomen. De risico's zullen wel benoemd moeten worden.
- De septembercirculaire en de decembercirculaire 2020 zijn het uitgangspunt voor deze zomernota 2021. De effecten van de meicirculaire 2021 worden separaat in beeld gebracht en hierover wordt de raad in de zomer van 2021 geïnformeerd.
- De aanbevelingen vanuit het rapport n.a.v. de financiële scan van de provincie en de aanbevelingen vanuit het rapport evaluatie P&C Cyclus zijn meegenomen in de opzet van de zomernota. Belangrijke uitgangspunten zijn het niet verder aantasten van de reservepositie en het robuuster maken van de exploitatiebegroting.

De financiële uitkomsten van de zomernota 2021 zijn in de onderstaande tabel weergegeven:

Totaaloverzicht	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Saldo begroting 2021	**-64**	**731**	**834**	**834**
Saldo mutaties bestaand beleid	-643	-349	-281	-366
Zomernota 2021 na mutaties bestaand beleid	**-707**	**383**	**554**	**469**
Saldo mutaties nieuw beleid	-459	-697	-630	-470
Zomernota 2021 na mutaties nieuw beleid	**-1.166**	**-315**	**-76**	**-1**
Saldo mutaties bezuinigingen	400	400	400	400
Zomernota 2021 saldo voor mutaties reserves	**-766**	**85**	**324**	**399**
Dekking nieuw beleid uit reserves	536	344	-	-
Zomernota 2021 saldo na mutaties reserves	**-230**	**429**	**324**	**399**
+ is positief, - is negatief			*Bedragen * € 1.000*	

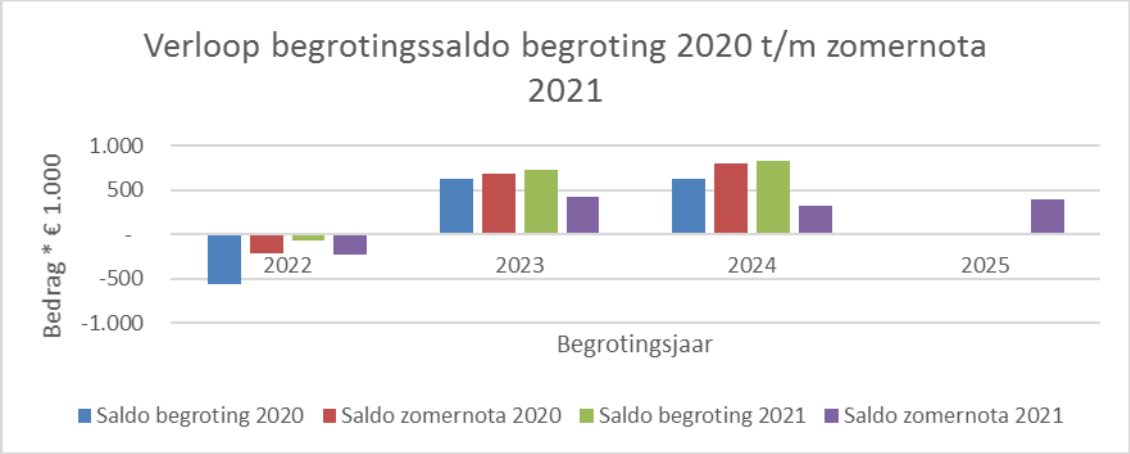
Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het begrotingssaldo in alle jaren verslechtert maar in de jaren 2023 - 2025 positief is.

Toelichting verbetering begrotingspositie

Uit de begroting 2020 blijkt dat de eerste drie begrotingsjaren niet sluitend zijn. Het laatste begrotingsjaar 2023 wel. Vanaf de zomernota 2020 is ingezet op het verbeteren van het begrotingssaldo.

Het verloop van het begrotingssaldo over de afgelopen jaren is als volgt:

Mutatie begrotingsaldo	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Saldo begroting 2020	-563	632	632	
Saldo zomernota 2020	-213	678	803	
Saldo begroting 2021	-64	731	834	
Saldo zomernota 2021	-230	429	324	399
Mutatie saldo zomernota 2021 versus begroting 2021	**-166**	**-302**	**-510**	**399**
+ is positief, - is negatief			*Bedragen * € 1.000*	

Ten opzichte van de begroting 2021 is het begrotingssaldo negatiever geworden. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere kosten van de Jeugdzorg, hogere kosten voor automatisering en informatiemanagement, en voorstellen voor nieuwe investeringen.

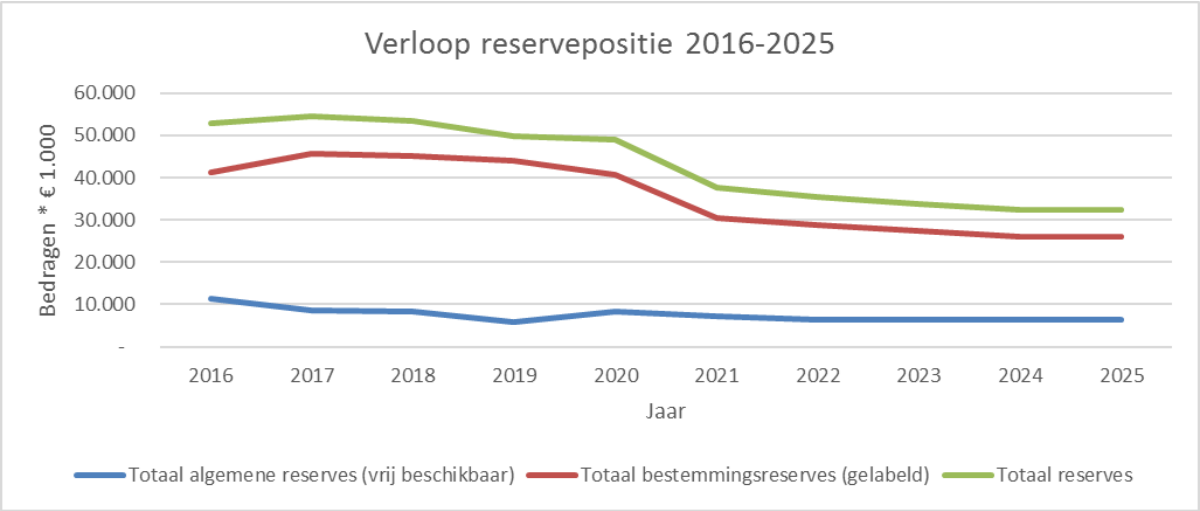
Toelichting mutaties reservepositie

Het goed monitoren van de reservepositie is belangrijk. Dit doordat in de afgelopen jaren veel nieuw beleid is gedekt uit reserves waarbij diverse reserves zijn gelabeld voor kapitaallasten van investeringen in de afgelopen jaren. Uit het rapport n.a.v. de financiële scan van de provincie bleek dat de vrij besteedbare reservepositie op termijn op basis van de meerjarenbegroting 2020 nagenoeg is uitgeput. Daarom mag de (niet bestemde) reservepositie niet verder aangetast worden.

De reservepositie is te splitsen in een vrij besteedbaar deel (reserve zonder bestemming) en een niet vrij besteedbaar deel (bestemmingsreserves). Het onderscheid bij de begroting 2021-2024 is als volgt:

Overzicht reserves begroting 2021-2024	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Totaal niet bestemde reserves (vrij beschikbaar)	6.453	6.315	6.309	6.309
Totaal bestemmingsreserves (gelabeld)	28.890	27.343	26.066	26.066
Totaal reserves	35.343	33.658	32.375	32.375
+ is positief, - is negatief			*Bedragen * € 1.000*	

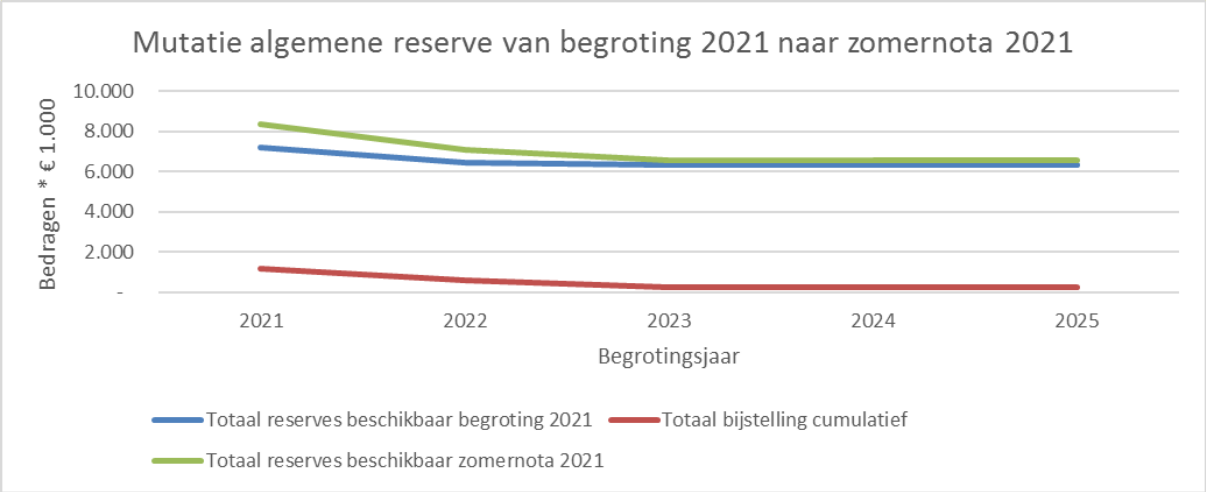
*de niet bestemde reserves bestaat o.a. uit de algemene reserve van € 3,4 miljoen. Dit is een “basisreserve” die volgens de nota reserves en voorzieningen en de financiële verordening niet verder aangetast kan worden.

In bovenstaande grafiek met het verloop van de reservepositie over de jaren 2016-2025 is een sterke afname van de bestemmingsreserves te zien in 2021 ten opzichte van 2020. Dat is te verklaren uit het feit dat t/m 2020 de cijfers zijn gebaseerd op de werkelijkheid en vanaf 2021 op basis van de begroting. Doordat bijvoorbeeld projecten vertraging oplopen (en er later dan verwacht geactiveerd wordt) wordt in werkelijkheid doorgaans minder onttrokken dan geraamd in de begroting (en dus de onttrekking in de tijd wordt doorgeschoven). Bij het opstellen van de begroting 2022-2025 wordt het toekomstig verloop van de reserves herberekend.

Het verloop van de niet bestemde-reservepositie vanaf 2021, inclusief de mutaties van de zomernota 2021 is als volgt:

Verloop reservepositie	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Totaal niet bestemde reserves begroting 2021	6.453	6.315	6.309	6.309
Af: dekking nieuw beleid uit reserves	-536	-344	-	-
Totaal bijstelling cumulatief	611	267	267	267
Totaal niet bestemde reserves zomernota 2021	7.064	6.582	6.576	6.576
+ is positief, - is negatief			*Bedragen * € 1.000*	

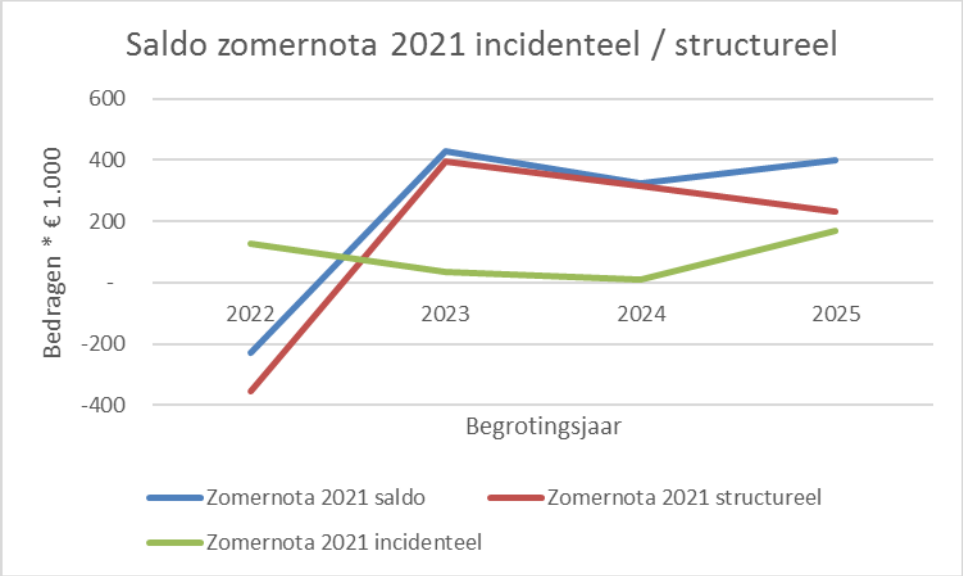

De reserve zonder bestemming verbetert in alle jaren. Dit wordt met name veroorzaakt door het positieve rekeningresultaat 2020 dat deels wordt ingezet ter dekking van het verslechterde negatieve begrotingssaldo in de jaren 2021 en 2022 en ter dekking van het nieuw beleid. Hierbij is geen rekening gehouden met eventuele positieve begrotingssaldi in de toekomst.

Overzicht incidenteel / structureel

In onderstaand overzicht zijn de structurele en incidentele baten en lasten gesplitst.

Overzicht incidenteel / structureel	2022	2023	2024	2025
Saldo begroting 2021 structureel	-70	737	666	666
Saldo begroting 2021 incidenteel	6	-6	168	168
Saldo begroting 2021 totaal	**-64**	**731**	**834**	**834**
Saldo mutaties bestaand beleid structureel	-611	-317	-281	-366
Saldo mutaties bestaand beleid incidenteel	-32	-32	-	-
Zomernota 2021 na mutaties bestaand beleid	**-707**	**383**	**554**	**469**
Saldo mutaties nieuw beleid structureel	-75	-425	-470	-470
Saldo mutaties nieuw beleid incidenteel	-384	-272	-160	-
Zomernota 2021 na mutaties nieuw beleid	**-1.166**	**-315**	**-76**	**-1**
Saldo mutaties bezuinigingen structureel	400	400	400	400
Saldo mutaties bezuinigingen incidenteel	-	-	-	-
Zomernota 2021 na bezuinigingen	**-766**	**85**	**324**	**399**
Saldo nieuw beleid dekken uit algemene reserve structureel	-	-	-	-
Saldo nieuw beleid dekken uit algemene reserve incidenteel	536	344	-	-
Zomernota 2021 saldo	**-230**	**429**	**324**	**399**
Zomernota 2021 structureel	-356	395	316	231
Zomernota 2021 incidenteel	126	34	8	168
+ is positief, - is negatief			*Bedragen * € 1.000*	

4. Actualisatie bestaand beleid

Voor de actualisatie van het bestaand beleid zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Loonsomstijging van 1,5% in de jaren 2022-2024.
- Prijsindexatie overige budgetten van 1,5% per jaar (voor contracten)
- Bijstelling budgetten verbonden partijen op basis van de “concept” begroting 2022 van de diverse verbonden partijen.
- Effecten vanuit de jaarrekening 2020 zijn geanalyseerd en structurele afwijkingen zijn in de actualisatie van het bestaand beleid verwerkt.

De actualisatie van het bestaand beleid is als volgt:

Mutaties bestaand beleid	Inc./Struct.	2022	2023	2024	2025
September- en decembercirculaire gemeentefonds 2020	S	-127	-92	-56	-56
Intrekken verwachte korting gemeentefonds vanwege herverdeling	S	425	850	850	850
Kapitaallasten toekomst (investeringsbudget voor vervangingen)	S	-	-	-	-25
Uitgebr. Meerj. Inv.prognose (Gebouwen/scholen/sportvelden/materieel)	S	-	-	-	-10
Instellen ruimtelijk kwaliteitsfonds	I	-	-	-	-
Extra budget Jeugd ZIN	S	-550	-650	-650	-700
Aframing budget Jeugd PGB	S	60	60	60	60
Extra budget WMO ZIN	S	-130	-130	-130	-130
Aframing budget WMO PGB	S	130	130	130	130
Aframing budget bijstand	S	15	15	15	15
Verhoging bijdrage regionaal werkbedrijf	S	-9	-9	-9	-9
Bijdrage regio Zwolle Human Capital Agenda	I	-32	-32	-	-
Subsidie jongerenwerk	S	-30	-30	-30	-30
Bijstelling begroting automatisering	S	-248	-264	-264	-264
Verhoging verzekeringspremies	S	-42	-42	-42	-42
Bijstelling OZB-budgetten gemeentelijke gebouwen	S	-20	-20	-20	-20
Verlaging dividendopbrengst Rendo / Enexis	S	-50	-50	-50	-50
Gevolgen evaluatie EPOS	S	-100	-100	-100	-100
Verhoging leges omgevingsvergunningen	S	100	100	100	100
Hogere bijdrage aan GR Reestmond	S	-35	-35	-35	-35
Verwachte hogere bijdrage aan Omgevingsdienst Ijsselland	S	-	-50	-50	-50
Totaal mutaties bestaand beleid		**-643**	**-349**	**-281**	**-366**
+ is positief, - is negatief				*Bedragen * € 1.000*	

De mutaties worden hieronder nader toegelicht:

<u>September- en decembercirculaire gemeentefonds</u>
De septembercirculaire 2020 laat een verslechtering zien dat grotendeels wordt veroorzaakt door een lager accres.

<u>Intrekken verwachte korting gemeentefonds vanwege herverdeling</u>
In de zomernota 2020 en de begroting 2021 is een stelpost opgenomen voor een mogelijke korting op het gemeentefonds vanwege de herverdeling. Voorzichtigheidshalve heeft gemeente Staphorst deze korting in de begroting 2021 opgenomen. De herverdeling van het gemeentefonds is een jaar uitgesteld en er zijn diverse nadere onderzoeken gedaan in het afgelopen jaar. Uit de meest recente publicaties blijkt dat er voor gemeente Staphorst geen korting meer in zit maar juist een plus die in de komende jaren verder oploopt. Aangezien er nog geen nieuw kabinet is en de uitkomsten nog niet zijn verwerkt in het gemeentefonds, hebben wij de mogelijke plus nog niet verwerkt maar wel de korting geschrapt. Dit leidt tot een forse positieve bijstelling.

Kapitaallasten toekomst en uitbreiding meerjaren investeringsprognose
In de begroting 2021 is een budget opgenomen voor toekomstige kapitaallasten in het kader van vervangingsinvesteringen en toekomstige kapitaallasten voor de uitbreiding van de meerjaren investeringsprognose. Dit in het kader van het robuust maken van de begroting. Door het aanvullen van de jaarschrijf 2025 is er respectievelijk 25.000 en 10.000 aan de jaarschrijf 2025 toegevoegd.

Instellen ruimtelijk kwaliteitsfonds
De verwachting is dat het kwaliteitsfonds start rond of na de zomer van 2021, waardoor de geraamde opbrengst in 2022 kan blijven staan. De begrote opbrengst in 2021 zal hierdoor waarschijnlijk niet volledig gerealiseerd worden. In de voortgangsrapportage zal hierover gerapporteerd worden.

Extra budget jeugd
Op basis van de werkelijke uitgaven van de afgelopen jaren is het noodzakelijk om de begroting bij te stellen. In de begroting 2021 is een bedrag van € 2.700.000 opgenomen, de werkelijke uitgaven zijn naar verwachting € 3.300.000. In de begroting van het jaar 2022 is een verdere verlaging van het budget opgenomen, deze blijkt niet realistisch, een bedrag ad. € 750.000 bijramen is noodzakelijk voor een realistische raming.
Vanaf 2022 moet ook rekening gehouden worden met een nieuw inkoopmodel en invoering van het woonplaatsbeginsel. Het effect daarvan is onduidelijk.

Aframen persoonsgebonden budget jeugd (PGB)
Door inzet op een verlaging van het aantal PGB-ers is er inderdaad sprake van een afname op het product persoonsgebonden budget. Op basis van de werkelijke uitgaven van de afgelopen jaren is een bedrag van € 60.000 afgeraamd.

Correctie budget WMO voorzieningen
Als gevolg van o.a. de invoering van het Wmo abonnementstarief is de vraag naar huishoudelijke hulp exceptioneel gestegen. Op basis van de aanvragen en de werkelijke uitgaven is het noodzakelijk om de begroting aan te passen en een bedrag van € 130.000 bij te ramen. Ook voor rolstoelen en scootmobielen zijn de kosten hoger dan begroot, dit werd gecompenseerd door lagere kosten dan begroot voor woningaanpassingen. Deze posten zijn daarom niet gecorrigeerd.

Aframen budget persoonsgebonden budget WMO (PGB)
Evenals bij jeugd is er bij de wmo ingezet op een afname van het aantal PGB-ers. Ook hierbij is er sprake van een afname op het product persoonsgebonden budget. Op basis van de werkelijke uitgaven van de afgelopen jaren is een bedrag van € 130.000 afgeraamd.

Correctie budget (bijzondere) bijstand
Afgelopen jaren is er een daling van het aantal uitkeringsgerechtigden te zien met als gevolg een fors positief resultaat op dit product in de afgelopen jaren. Het effect op het aantal uitkeringsgerechtigden door corona is tot nu toe minimaal.
De doeluitkering inkomensvoorziening is gebaseerd op het aantal uitkeringen van t-2 (tweejaren terug), deze wordt op basis van de dalende uitkeringen naar beneden bijgesteld. Het financiële effect van een daling van het aantal uitkeringsgerechtigden voor de komende jaren is daardoor minimaal. Er is voorzichtig afgeraamd met een bedrag van € 15.000,-

Verhoging bijdrage regionaal werkbedrijf
De coronacrisis heeft grote gevolgen voor de arbeidsmarkt. Door een verdere ontwikkeling van het aanvullend sociaal pakket wordt de bijdrage aan het regionaal Werkbedrijf opgehoogd met € 8.500.

Bijdrage regio Zwolle Human Capital Agenda
Bij de begroting 2019 is besloten dat de bijdrage aan de regio Zwolle voor de Human Capital agenda ad € 32.000 beschikbaar wordt gesteld. De bijdrage in de vorm van co-financiering: gedurende 5 jaar is totaal € 9 per inwoner en wordt in een regionaal Ontwikkelings-fonds gestort. Ten onrechte is deze bijdrage niet voor de jaren 2022 en 2023 begroot.

Subsidie jongerenwerk
De subsidie voor het jongerenwerk was niet goed opgenomen in de begroting. Deze is gecorrigeerd wat structureel leidt tot een hoger subsidiebedrag van € 30.000.

Bijstelling begroting automatisering
Het betreft hier aanpassingen in systematiek, omvang en bijbehorende spelregels.

De t/m 2020 gehanteerde systematiek van een jaarlijks ICT budget (reserve) is niet langer houdbaar. Er werd onvoldoende rekening gehouden met de afschrijvingskosten. Ook het feit dat steeds meer software als service (in abonnementsvorm, SaaS) wordt afgenomen (waardoor de eenmalige lasten dalen maar structurele lasten stijgen) paste niet meer binnen de gehanteerde systematiek.

In omvang speelt mee dat aantal gelicentieerde gebruikers (medewerkers) van 130 in 2014 naar 205 in 2020 is gestegen, zonder dat dit voldoende in het ICT budget was opgenomen. Daarnaast is (mede door het verplichte thuiswerken) het aantal mobile werkplekken fors gestegen. Deze stijging en de (drie keer) hogere kosten van een mobiele werkplek (ten opzichte van een ‘vaste’ werkplek) was tot op heden niet meegenomen in het ICT budget of afschrijvingsschema’s. Dit wordt hierbij (financieel) gecorrigeerd.

Naast de bijstelling van gehanteerde systematiek en aanpassingen in budgetomvang zijn er nu ook afspraken gemaakt om ICT projecten beter te prioriteren, te verantwoorden en te sturen.

Verhoging verzekeringspremies
De verhoging van de verzekeringspremies is een direct gevolg van verscherpte wet- en regelgeving waar de verzekeraars mee te maken hebben gekregen: w.o. verplichte hogere kapitaalratio's, binnen de portefeuilles is geen compensatie meer toegestaan, beperkte beschikbaarheid buitenlandse capaciteit voor het onderbrengen van de risico’s en lagere rente- en beleggingsresultaten.

Bijstelling OZB-budgetten gemeentelijke gebouwen
De budgetten voor OZB op de gemeentelijke gebouwen zijn de afgelopen jaren niet meegestegen met de gestegen tarieven en zijn nu weer op niveau.

Verlaging dividendopbrengst Rendo
N.V. Rendo heeft in de begroting 2021 aangekondigd dat de dividenduitkering naar verwachting afneemt van € 7,5 miljoen naar € 6,5 miljoen. O.b.v. deze begroting zal de dividenduitkering hierdoor naar verwachting afnemen van € 325.000 naar € 282.000 in 2022. Conform de

gebruikelijke systematiek veronderstellen wij de laatst bekende dividendopbrengst meerjarig constant. Voor de periode tot en met 2024 heeft Rendo eind 2020 in een brief aan de bestuurders van de 9 aandeelhoudende gemeenten aangekondigd uit te gaan van een geschatte dividenduitkering die tussen de € 5 en € 7 miljoen ligt (bandbreedte). Verder vooruitkijken wordt nu nog niet verantwoord geacht door Rendo.

Gevolgen evaluatie EPOS en verhoging leges

Er wordt voorgesteld de resterende besparingsdoelstelling van € 100.000 voor 2022 en verder structureel te schrappen. Hiermee wordt opvolging gegeven aan de aanbevelingen die zijn opgenomen in de evaluatie EPOS. Argumenten hiervoor zijn onder andere:

- Het verder inkrimpen van de formatieomvang is niet gewenst gezien de werkdruk binnen het fysieke domein De evaluatie wijst namelijk uit dat EPOS meer uren vraagt van de organisatie dan gepland, de diverse oorzaken hiervoor zijn opgenomen in de evaluatie EPOS. Naast deze diverse oorzaken heeft de afdeling extra werkdruk als gevolg van invoering Omgevingswet.
- Verder inkrimpen heeft gevolgen voor de dienstverlening. EPOS is mede ontwikkeld om te komen tot een betere dienstverlening aan de initiatiefnemers. Om de kwaliteit van de dienstverlening in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren kan de formatie niet verder inkrimpen.

Gezien de extra dienstverlening is het reëel om de leges voor de producten, die geleverd worden binnen EPOS te verhogen met een gemiddelde van 15 tot 20 %. Op basis van het aantal producten dat het laatste jaar is geleverd zou dit een meeropbrengst zijn van ongeveer € 100.000.

Hogere bijdrage aan GR Reestmond

De financiële bijdrage die in 2022 van de gemeente Staphorst wordt verwacht is € 892.000. Dit bedrag ligt hoger dan het bedrag dat was opgenomen in de meest recente meerjaren-doorrekening. Dit wordt veroorzaakt door de verschuivingen in de onderlinge verhouding van het personeelsbestand per gemeente, waardoor ons aandeel voor 2022 € 35.000 hoger uitvalt. Gezien de leeftijdsopbouw van het personeel zal ons aandeel op de langere termijn waarschijnlijk licht stijgen.

Verwachte hogere bijdrage aan Omgevingsdienst IJsselland (ODIJ)

Door een onafhankelijke deskundige is geconstateerd dat de begroting van de ODIJ kwetsbaar is en er beperkt grip is op de bedrijfsvoering. Deze deskundige adviseert dan ook om de uitgangspunten en de opzet van de financiering te herzien. Daarom is een Plan van Aanpak uitgewerkt langs vijf sporen, de financiële impact van de herinrichting van de begroting en de financiële effecten van het plan van aanpak zijn nu echter nog niet duidelijk.

De begroting 2022 van de ODIJ wordt daarom ook gezien als een tussenjaar en in de begroting 2023 zullen de financiële consequenties meerjarig in beeld moeten zijn. Om hier financieel op voorbereid te zijn, wordt in deze zomernota voorzichtigheidshalve voorgesteld om rekening te houden met een aanvullende bijdrage van € 50.000 vanaf de jaarschijf 2023.

5. Nieuw beleid

Voor de actualisatie van het nieuw beleid zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De voorstellen volgen de wettelijke ontwikkelingen
- Het College van B&W doet voorstellen aan de Raad voor nieuw beleid
- Oud voor nieuw: nieuw beleid wordt bekostigd uit bestaand beleid of bezuinigingen waarbij het uitgangspunt is dat de reservepositie niet verder mag verslechteren dan de stand ultimo de begroting 2021.

De actualisatie van het nieuw beleid is als volgt:

Mutaties nieuw beleid	**Inc./Struct.**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Mutaties nieuw beleid begroting 2021					
Correctie uitgaven omgevingswet	I	80	-	-160	-
Verlaging structurele uitgaven duurzaamheid	S	75	75	75	75
Incidentele uitgaven duurzaamheid projectgeld	I	40	-	-	-
Incidentele uitgaven duurzaamheid dekken uit reserve	I	-40	-	-	-
Kapitaallasten ivm verduurzaming gemeentehuis (naar energielabel C in 2023)	S	85	-95	-95	-95
Interne aanpassingen gemeentehuis	S	15	15	15	15
Interne aanpassing politie/samenleving	S	5	5	5	5
Veilgheidsr.: vrijwilligers in dienstverband	I	40	40	-	-
Mutaties nieuw beleid exploitatie uitgaven zomernota 2021					
1 fte Consulent Werk en Inkomen (Schuldhulpverlening, Statushouders, Inburgering)	S	-75	-75	-75	-75
Informatiemanagement structureel	S	-93	-201	-201	-201
Informatiemanagement incidenteel	I	-249	-120	-	-
Projectplan Dienstencentrum	I	-50	-50	-	-
Uitbreidingskosten CNS	I	-10	-	-	-
Opstellen van een verplicht Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	I	-35	-	-	-
Bestrijding eikenprocessierups	S	-85	-85	-85	-85
Actualisatie verkeersmodel	I	-	-22	-	-
Opstellen beleidsplan spelen en bewegen	I	-20	-	-	-
Beleid ongewenste soorten en invasieve exoten	I	-20	-	-	-
Doorontwikkeling organisatie/onderhoud aan de organisatiecultuur	I	-40	-40	-	-
Projectplan permanente bewoning/revitalisering recreatiewoningen	I	-80	-80	-	-
Mutaties nieuw beleid kapitaallasten investeringen zomernota 2021					
Aanleg ventilatiesysteem gymlokaal Koedrift Ijhorst	S	-2	-2	-2	-2
Vervangen zoutloods gemeentewerf	S	-	-6	-6	-6
Reconstructie JC van Andelweg	S	-	-28	-28	-28
Pick-up bus bomenploeg	S	-	-6	-6	-6
Fietspadenplan: Aanleg ontbrekende schakel JJ Gorterlaan	S	-	-15	-15	-15
Reconstructie paden Dorpspark Rouveen	S	-	-	-3	-3
Afkoppelen en herinrichten Acaciastraat, Leliestraat ged. en Beukenlaan ged. In Rouveen	S	-	-	-25	-25
Verkeersplan Rouveen	S	-	-5	-5	-5
Frontschuif voor shovel	S	-	-4	-4	-4
Reconstructie Groensland	S	-	-	-16	-16
Totaal mutaties nieuw beleid		**-459**	**-697**	**-630**	**-470**
+ is positief, - is negatief				*Bedragen * € 1.000*	

Voor het onderdeel “mutaties nieuw beleid kapitaallasten investeringen zomernota 2021” worden de volgende investeringen voorgesteld:

Mutaties nieuw beleid kredieten	Jaar	Krediet
Mutaties nieuw beleid kapitaallasten investeringen zomernota 2021		
Aanleg ventilatiesysteem gymlokaal Koedrift Ijhorst	2020	35
Vervangen zoutloods gemeentewerf	2022	115
Reconstructie JC van Andelweg	2022	275
Pick-up bus bomenploeg	2022	45
Fietspadenplan: Aanleg ontbrekende schakel JJ Gorterlaan	2022	363
Reconstructie paden Dorpspark Rouveen	2023	44
Afkoppelen en herinrichten Acaciastraat, Leliestraat ged. en Beukenlaan ged. In Rouveen	2023	251
Verkeersplan Rouveen	2022	50
Frontschuif voor shovel	2022	35
Reconstructie Groensland	2023	410
Totaal kredieten		**1.623**
		*Bedragen * € 1.000*

De mutaties worden hieronder nader toegelicht:

Mutaties nieuw beleid begroting 2021

Correctie uitgaven omgevingswet

In november 2020 heeft de gemeenteraad amendement 73 Omgevingswet aangenomen. Dit amendement vraagt om een financiële toelichting in de vorm van een onderbouwd voorstel met betrekking tot de ontwikkeling van een gemeentebreed omgevingsplan. Om de kosten te onderbouwen is voorgesteld om een planning met daarin een op hoofdlijnen gebaseerd kostenoverzicht aan de raad voor te leggen als nadere onderbouwing voor het uitgevraagde (gefaseerde) bedrag van € 400.000.

Om de opgave om tot een gemeentebreed omgevingsplan te komen te kunnen realiseren zien we ons genoodzaakt het project uit te besteden. De organisatie heeft niet de capaciteit om een grootschalig project als het opstellen van een gemeentebreed omgevingsplan volledig op eigen kracht uit te voeren. In december 2020 werd geconstateerd dat het voorwerk van een aanbestedingsproces om tot een op hoofdlijnen gebaseerd kostenoverzicht te komen, namelijk het stilstaan bij alle aan te besteden werkzaamheden en een inschatting van de geraamde kosten per onderdeel, om verschillende redenen niet mogelijk was.

Dit geconstateerd hebbende werd de conclusie getrokken dat we, om verder te komen met het aanvragen van offertemateriaal en dus de kosten voor een gemeente breed omgevingsplan inzichtelijk te krijgen, hulp moeten inschakelen van een bureau. Deze kosten kunnen nog gedekt worden uit het reeds toegekende budget voor de implementatie omgevingswet (toegekend bij de begroting 2017).

Door een samenspel van factoren zoals hierboven beschreven is de planning voor 2021 met betrekking tot het zetten van de eerste stappen richting een gemeentebreed omgevingsplan gewijzigd. Zodoende wordt voorgesteld om de bedragen zoals deze vorig jaar zijn opgenomen in de zomernota en voorgesteld bij de begroting 2021 (€80.000, €160.000, €160.000) opnieuw op te nemen in de zomernota, maar deze met een jaar op te schuiven.

Verlaging structurele uitgaven duurzaamheid
In de begroting 2021 is rekening gehouden met een structureel budget van € 150.000, zoals aangegeven zijn we na ontbinding van de programma-organisatie namelijk niet ineens helemaal "klaar" met duurzaamheid. We verwachten dat sprake zal zijn van een structurele component. Op basis van de huidige inzichten kunnen we concluderen dat deze inschatting te hoog is geweest. Daarom stellen we voor om het structurele budget te verlagen met € 75.000. In de voortgangsrapportage waarbij ingegaan wordt op de stand van zaken van het Programma Energie & Klimaat zal dit onder de indicator "geld" nader worden toegelicht.

Incidentele uitgaven duurzaamheid projectgeld
In de begroting 2020 is voor de periode 2021 en 2022 twee maal € 40.000 euro opgenomen voor het energieloket. Op basis van de laatste inzichten wordt verwacht dat deze kosten binnen het vorig jaar beschikbaar gestelde incidentele budget gedekt kunnen worden. In de voortgangsrapportage wordt hier nader op ingegaan. Dit budget werd gedekt uit de reserve en zal hierin terugvloeien, waardoor dit geen effect heeft op het begrotingssaldo.

Kapitaallasten i.v.m. verduurzaming gemeentehuis (naar energielabel C in 2023)
De totale kosten voor de verduurzaming van het gemeentehuis en de bijbehorende interne verbouwing zijn geraamd op € 2,7 miljoen. De aanpassingen leiden tot een significante kwaliteitsverbetering, zodoende is er geen sprake van groot (of klein) onderhoud, maar van een investering die geactiveerd moet worden. Dit is conform de BBV notitie Materiële vaste activa 2020. Er wordt voorgesteld om de totale investering in 15 jaar af te schrijven. De jaarlijkse structurele kapitaalslasten bedragen hierdoor € 180.000 (€ 2.700.000 / 15 jaar).

In de begroting 2021 is reeds dekking opgenomen van € 85.000 structurele kapitaalslasten voor de verduurzaming van het gemeentehuis en daarnaast € 20.000 structurele kapitaalslasten voor de interne aanpassingen. Doordat er geen geld beschikbaar komt vanuit de verkoop van gemeentelijke gebouwen, i.v.m. het aangenomen amendement tijdens de vaststelling van de *Strategische visie gebouwen*, wordt voorgestelde om de dekking van de aanvullende jaarlijkse kapitaalslasten van € 75.000 op te nemen in de begroting.

Interne aanpassingen gemeentehuis
In het projectplan "toekomstbestendig gemeentehuis Staphorst" zijn de interne aanpassingen van het gemeentehuis en de interne aanpassingen politie/samenleving als één project beschreven. Financieel gezien wordt dit ook als één project gepresenteerd, waardoor ervoor gekozen is om de kapitaalslasten te verschuiven naar het onderdeel: "Kapitaallasten i.v.m. verduurzaming gemeentehuis"

Interne aanpassing politie
In het projectplan "toekomstbestendig gemeentehuis Staphorst" zijn de interne aanpassingen van het gemeentehuis en de interne aanpassingen politie als één project beschreven. Financieel gezien wordt dit ook als één project gepresenteerd, waardoor ervoor gekozen is om de kapitaalslasten te verschuiven naar het onderdeel: "Kapitaallasten i.v.m. verduurzaming gemeentehuis"

Veiligheidsregio: vrijwilligers in dienstverband
In de begroting 2021 is een extra budget opgenomen van structureel € 40.000 voor het betalen van vrijwilligers in dienstverband vanuit de veiligheidsregio. Er is nog steeds geen besluit genomen hoe dit in te bedden in de brandweerorganisatie met als ultiem doel de vrijwilligheid te

behouden en hoe de nadelige financiële effecten worden gedekt. Daarom hebben wij deze post uit de begroting gehaald en wachten wij eerst de besluitvorming van de veiligheidsregio af.

Mutaties nieuw beleid exploitatie uitgaven zomernota 2021

1 fte Consulent Werk en Inkomen (Schuldhulpverlening, Statushouders, Inburgering)
Er is uitbreiding nodig bij de consulenten Inkomen & Werk vanwege de volgende taakuitbreidingen:

- Nieuwe wet schuldhulpverlening (vroegsignalering, actief opzoeken bij betalingsachterstanden)
- Dubbele taakstelling statushouders
- Nieuwe wet inburgering (capaciteit voor brede intake en intensievere begeleiding)
- Ook is de samenstelling van de groep uitkeringsgerechtigden aan het veranderen, het merendeel is niet 'werkfit' waardoor de begeleiding naar werk per kandidaat veel meer tijd en aandacht vraagt dan voorheen.

Informatiemanagement structureel
De eenmalige uitgaven leiden ook tot structurele verplichtingen, deze zijn in dit voorstel verwerkt.

Daarnaast bevatte het programma dienstverlening onvoldoende structurele waarborgen. In het voorstel zijn structurele middelen opgenomen om de reeds geïnitieerde projecten (zoals vernieuwing van de website) ook structureel te ondersteunen. Verder zijn er middelen opgenomen om enkele nieuwe wettelijke ontwikkelingen binnen Staphorst te implementeren (zoals op het vlak van digitale toegankelijkheid).

Informatiemanagement incidenteel
Informatiemanagement bestaat uit informatiebeheer, informatiebeveiliging, privacy, proces-en kwaliteitszorg, ICT en (het programma) dienstverlening.

Deze raming bevat een aantal onderdelen (investeringsvoorstellen) als volgt samengevat:
Het thuiswerken en de toenemende zorg (en landelijke eisen) rond informatiebeveiliging leiden tot een aantal investeringen op het gebied van informatiebeveiliging. Daarnaast zijn er ook voorstellen opgenomen voor vernieuwing van het intranet, in combinatie met een samenwerkingsomgeving die het thuiswerken/op afstand samenwerken beter faciliteert. Deze samenwerkingsomgeving komt ook beschikbaar voor samenwerking met externe partners.

In de (in ontwikkeling zijnde) visie op de informatiehuishouding Staphorst ligt besloten dat (in lijn met landelijke ontwikkelingen) meer software (applicaties) als service (SaaS) worden afgenomen. Op de langere termijn leidt dit tot een lagere stijging van de ICT beheerkosten en meer zekerheid inzake beveiliging en continuïteit. Aan de overgang zijn (eenmalige) kosten verbonden.
Op het gebied van het Sociaal domein is geconstateerd dat de huidige inrichting van het informatiesysteem (dat binnen een samenwerking met de gemeente Dalfsen en Zwartewaterland in gebruik is) niet meer voldoet aan een aantal (juridische) kaders. De noodzakelijke ontvlechting en overbrenging naar een SaaS omgeving vergt aanzienlijke investeringen.

In de recente IBT rapportage zijn op het gebied van informatiebeheer en archief door de provinciale archiefinspecteur een aantal aanbevelingen opgenomen (zoals inzake een kwaliteitssysteem en vernietiging). De noodzakelijke acties zijn vertaald naar investeringsvoorstellen en hierbij meegenomen.

Projectplan Dienstencentrum
Gezamenlijk met woningcorporatie VechtHorst wordt de mogelijkheden onderzocht om op de huidige locatie van het dienstencentrum (Berkenlaan 1) een nieuwe invulling te geven namelijk realisatie van sociale woningbouw in de vorm van appartementen. Het projectplan zal binnenkort aan de raad worden aangeboden, hierop vooruitlopend wordt een incidentele raming van € 50.000 voor 2 jaar geraamd.

Uitbreidingskosten CNS
Door groei van het leerlingenaantal bij de basisschool CNS moet er een uitbreiding plaats vinden. Dit wordt gerealiseerd door een lokaal van de OBS hiervoor te gaan gebruiken. Voor de interne verbouwing + 1e inrichting inventaris is € 10.000 nodig.

Opstellen van een verplicht Integraal Huisvestingsplan Onderwijs
In het Integraal Huisvestingsplan worden alle scholen (basis- en voortgezet onderwijs) in onze gemeente opgenomen. Hierin worden voor de komende 10 jaar voorstellen m.b.t. (vervangende) nieuwbouw, renovatie, revitalisering of uitbreiding van de scholen gedaan. Voor het opstellen van een verplicht Huisvestingsplan voor de scholen wordt een adviesbureau ingehuurd.

Bestrijding eikenprocessierups
In het raadsbesluit van 30-03-2021 is besloten € 85.000 budget toe te kennen voor het jaar 2021 voor de bestrijding van de eikenprocessierups. Amendement 80 is aangenomen, waardoor van de beschikbare €100.000 maximaal 40% (€40.000) in te zetten voor het ruimen van nesten en de overige 60% (€60.000) te gebruiken voor preventieve maatregelen en natuurlijke bestrijding.

Voor de komende jaren is het noodzakelijk om de eikenprocessierups te bestrijden om de overlast voor de volksgezondheid tegen te gaan. Daarom wordt voorgesteld om structureel € 85.000 toe te kennen voor de bestrijding van de eikenprocessierups.

Actualisatie verkeersmodel
Het verkeersmodel van de gemeente Staphorst is in 2016 voor het laatst geactualiseerd en is daarmee verouderd. Een verkeersmodel geeft inzicht in huidige en/of toekomstige verkeers- en vervoerstromen. Met een verkeersmodel kunnen vragen op het gebied van verkeer en vervoer en ruimtelijke ordening worden beantwoord. Eén keer in de 5 jaar vindt actualisatie plaats. Er wordt voorgesteld om hiervoor een incidenteel budget op te nemen voor de jaarschijf 2023 van € 22.000 met name voor externe inhuur en expertise.

Opstellen beleidsplan spelen en bewegen
Speelruimte heeft invloed op de ontwikkeling van kinderen en jongeren en biedt mogelijkheden voor meer bewegen (voor jong en oud), stimuleert sociale cohesie in een buurt en kan zelfs bijdragen aan klimaatadaptatie (natuurlijk spelen, water, groen). Hiermee past het goed in het thema ‘Gezonde en dynamische samenleving’ van de omgevingsvisie. In een speelruimtebeleidsplan wordt vastgelegd wat we belangrijk vinden aan speelruimte, de spreiding van speelplekken in relatie tot kinderaantallen en leeftijden, welke kwaliteit streven we na, hoe gaan we om met veilige routes, wat willen de bewoners en vooral kinderen? Ook geven we inzicht in ons speeltoestellenbestand in relatie tot de beheerkosten en een lange termijn planning voor vervanging vaststellen. Er wordt voorgesteld om hiervoor een incidenteel budget op te nemen in de begroting 2022 van € 20.000 met name voor externe inhuur en expertise.

Beleid ongewenste soorten en invasieve exoten

In de gemeentelijke bermen komen ongewenste- en invasieve exoten voor. Bij de exoten gaat het om planten die van nature niet in Nederland voorkomen, zich snel vermeerderen en die schadelijk kunnen zijn voor de natuur. Een voorbeeld van een ongewenste soort is het Jacobskruiskruid. Deze planten spelen een steeds grotere rol in het dagelijks beheer. Vanuit provincie Overijssel is een projectgroep opgericht, waarbij ook de gemeente Staphorst is aangesloten, om met dit onderwerp aan de slag te gaan. De bedoeling is om hiervoor beleid op te stellen of een plan van aanpak te maken. Er wordt voorgesteld om hiervoor een incidenteel budget op te nemen in de begroting 2022 van € 20.000 met name voor externe inhuur en expertise.

Doorontwikkeling organisatie/onderhoud aan de organisatiecultuur
De verhouding tussen inwoner en overheid is in de loop van de jaren veranderd en verandert nog steeds. Het vraagt om permanente aandacht. De kernwaarden van waaruit wij onze inwoners tegemoet treden zijn neergelegd in een organisatievisie. Hoe en met welke uitgangspunten wordt er met inwoners en met collega's samengewerkt? Dit vraagt andere competenties van onze medewerkers dan voorheen. In de Omgevingswet die in 2022 wordt ingevoerd wordt hier expliciet aandacht voor gevraagd; voor de uitvoering daarvan zijn ook middelen Implementatie Omgevingswet beschikbaar. Om de hele organisatie aan te laten sluiten op de veranderende vraag wordt een ontwikkeltraject gestart. Voor de uitvoering daarvan worden voor 2022 en 2023 incidenteel middelen gevraagd (2 x € 40.000).

Projectplan permanente bewoning/revitalisering vakantieparken
We zien een toename van tijdelijke/permante bewoning in recreatieverblijven. Ons huidige beleid vraagt om een aanscherping en om een integrale benadering, waarvoor een goede afstemming tussen de werkvelden toezicht en handhaving, burgerzaken, vergunningen, belastingen, openbare orde en veiligheid, sociaal domein en recreatie en toerisme essentieel is. Het is een project van lange adem wat extra capaciteit vraagt. In 2021 wordt als eerste een plan van aanpak opgesteld voor BRP-procedure nieuwe inschrijvingen. Er is een krediet van €50.000 vitale vakantieparken beschikbaar gesteld door de raad. Dit kan ingezet worden voor uitvoering van dit plan van aanpak in 2021. Met het beschikbaar stellen van incidenteel €80.000 in 2022 en in 2023 kan er een start worden gemaakt met de aanpak van de huidige permanente bewoning in recreatieverblijven en het stimuleren van de revitalisering van parken.

Mutaties nieuw beleid kapitaallasten investeringen zomernota 2021

Aanleg ventilatiesysteem gymlokaal Koedrift IJhorst
De gymzaal aan de Koedrift in IJhorst kan in verband met Covid-19 niet worden gebruikt. Ook na Covid-19 zijn er gezondheidsrisico's vanwege het gebrek aan ventilatiemogelijkheden en is het aanbrengen hiervan voor het gebruik noodzakelijk.

Vervangen zoutloods gemeentewerf
De bestaande zoutloods op de gemeentewerf is afgeschreven en aan vervanging toe. Het plan is om een vergelijkbare zoutloods, die demontabel is en extra berging heeft voor strategisch zout, te leveren en te plaatsen.

Reconstructie JC van Andelweg
Deze investering betreft een amendement van de gemeenteraad om het gedeelte vanaf de Staphorster Kerkweg tot de Achthoevenweg dusdanig in te richten met een vrij liggend fietspad en voetpad. Hiervoor is een ontwerp opgesteld. Vanuit het bestaande krediet zijn hiervoor onvoldoende middelen beschikbaar. De (aanvullende) investering is ingeschat op een bedrag van

€ 275.000. Er wordt in de begroting 2022 vanaf de jaarschijf 2023 voorgesteld om de structurele jaarlijkse kapitaalslasten van (afgerond) € 28.000 te ramen zodat de dekking is opgenomen voor investering van € 275.000, die in 10 jaar wordt afgeschreven.

Pick-up bus bomenploeg
Voor de bomenploeg is geen auto beschikbaar. Er komen wel medewerkers bij maar er is geen budget voor uitbreiding van de voertuigen. Vanuit de bedrijfsvoering is het daardoor zeer wenselijk om dit voertuig aan te schaffen.

Fietspadenplan: Aanleg ontbrekende schakel JJ Gorterlaan
Een ontbrekende schakel in de fietsroute tussen Zwolle, Staphorst en Meppel is het fietsgedeelte tussen viaduct Dekkersweg en de rotonde JJ Gorterlaan. In 2019 is op verzoek van de gemeenteraad een onderzoek uitgevoerd om hier een vrij liggend fietspad aan te leggen. In verband met het doorvoeren van noodzakelijke bezuinigingen is destijds hiervoor geen krediet beschikbaar gesteld. De provincie Overijssel vindt het ook zeer wenselijk om deze ontbrekende fietsschakel aan te leggen.

Reconstructie paden Dorpspark Rouveen
De paden in het dorpspark Rouveen verkeren in een slechte onderhoudstoestand. Het betreft een semi-verharding. Reparatie uit het reguliere budget “semi-verharding” is niet mogelijk. De reconstructie bestaat uit het vervangen van de semi-verharding in een duurzame asfaltverharding. E.e.a. moet afgestemd worden met de aanleg van een mogelijk activiteitenzone in Rouveen.

Afkoppelen en herinrichten Acaciastraat, Leliestraat ged. en Beukenlaan ged. In Rouveen
In dit gedeelte van Rouveen ligt nog een gemengd stelsel. Het plan is om het verhard oppervlak waarop neerslag valt af te koppelen van dit stelsel. Vanuit het kostendekkingsplan riolering wordt een bedrag beschikbaar gesteld voor het rioleringsgedeelte. De herinrichting van dit gebied lift vervolgens mee met de rioleringswerkzaamheden. Het bestratingsmateriaal is erg verouderd en aan vervanging toe. Ook wordt gekeken naar de groenvoorzieningen, parkeren en de speelruimte.

Verkeersplan Rouveen
Voor het dorp Rouveen is in 2020 gestart met het verkeersplan “Verkeersafwikkeling en -veiligheid”. Verschillende knelpunten zijn door de Dorpsraad en inwoners aangedragen. Mogelijke oplossingsrichtingen worden nu besproken. Het definitieve verkeersplan inclusief kostenraming wordt voorgelegd aan de gemeenteraad voor besluitvorming.

Frontschuif voor shovel
Deze schuif kan voor de shovel om de zandwegen te onderhouden. Hierdoor kan de buitendienst sneller meldingen over zandwegen afhandelen, wordt de inzet flexibeler en kunnen de werkzaamheden zelf gedaan worden.

Reconstructie Groensland
Dit betreft een asfaltweg in het buitengebied vanaf de Oude Rijksweg tot de Klaas Kloosterweg West. De verhardingsconstructie is bezweken, waardoor de veiligheid niet meer gewaarborgd kan worden. Regulier onderhoud is niet meer mogelijk. De reconstructie bestaat uit het verwijderen en afvoeren van de asfaltconstructie en het weer opbouwen van de fundering met een betonverharding.

6. Taakstellingen

Uit de analyse van de jaarrekening 2020 blijkt dat er ruimte zit in diverse kleinere budgetten. Mede hierdoor wordt een taakstelling opgelegd aan de organisatie om een bedrag van structureel € 400.000 te bezuinigen vanuit reguliere budgetten. In de komende maanden wordt dit nader uitgewerkt en de voorstellen voor deze bezuinigingen worden in de begroting 2022 verwerkt.

Bezuinigingsmaatregelen	Inc./Struct.	2022	2023	2024	2025
Aframen diverse (kleine) budgetten ogv jaarrekening	S	400	400	400	400
Totaal bezuinigingsmaatregelen		**400**	**400**	**400**	**400**
+ is positief, - is negatief				*Bedragen * € 1.000*	

7. Dekking nieuw beleid uit reserves

Het incidentele nieuwe beleid wordt gedekt uit de reserve zonder bestemming.

Dekking nieuw beleid uit niet bestemde reserve	Inc./Struct.	2022	2023	2024	2025
Informatiemanagement	I	249	120	-	-
Projectplan Dienstencentrum	I	50	50	-	-
Uitbreidingskosten CNS	I	10	-	-	-
Opstellen van een verplicht Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	I	35	-	-	-
Bijdrage regio Zwolle Human Capital Agenda	I	32	32	-	-
Actualisatie verkeersmodel	I	-	22	-	-
Opstellen beleidsplan spelen en bewegen	I	20	-	-	-
Beleid ongewenste soorten en invasieve exoten	I	20	-	-	-
Doorontwikkeling organisatie/onderhoud aan de organisatiecultuur	I	40	40	-	-
Projectplan permanente bewoning/revitalisering recreatiewoningen	I	80	80	-	-
Totaal dekking nieuw beleid uit algemene reserve		**536**	**344**	**-**	**-**
+ is positief, - is negatief				*Bedragen * € 1.000*	

8. Aandachtspunten

<u>Bedrijfsvoering en overhead</u>
Vanaf 2021 zal de accountant geen rechtmatigheidsverklaring meer verstrekken als onderdeel van de accountantsverklaring. Het College zal zelf een rechtmatigheidsverantwoording afleggen in de jaarstukken.

<u>Weerstandsvermogen en risico's</u>
De raad wordt in de voortgangsrapportage 2021 nader geïnformeerd over de financiële effecten van de corona crisis. Eventuele effecten worden ook meegenomen in de begroting 2022. Hierbij zal de afweging gemaakt worden welke effecten financieel vertaald kunnen worden en welke effecten als risico worden meegenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.

In het kader van het verder robuust maken van de begroting zijn er nog de volgende aandachtspunten die nu nog niet geborgd zijn in de begroting:

- Stelpost Jeugdzorg na 2022. In 2019 is voor de jaren 2019-2021 extra budget toegekend in de algemene uitkering aan gemeenten voor de Jeugdzorg. Dit gaat om € 300.000 per jaar. Het is vanaf 2022 nog onzeker of dit extra budget structureel gecontinueerd wordt door het Rijk aangezien het huidige kabinet dit wil overlaten aan het nieuwe kabinet. Gelet op de gemeentebrede problematiek binnen het sociaal domein en de veronderstelling dat het volgende kabinet deze extra bijdrage aan de gemeenten minimaal zal continueren

heeft de provincie in haar rol als toezichthouder de richtlijn afgegeven om het budget ook vanaf 2022 (structureel) in de begroting op te nemen. Het College adviseert om dit zo te laten, maar het is nog wel een onzekerheid en dus een risico.

- OZB motie raad: de raad heeft bij de behandeling van de begroting 2020 een motie vastgesteld waarbij zij het College oproept om de OZB stijging in de jaren 2021, 2022 en 2023 (jaarlijkse stijging van 10%) te evalueren in 2020. Aangezien het uitgangspunt is een robuuste begroting, is een eventuele beperking van de stijging in 2021-2023 nu niet meegenomen. Voor de jaren 2021 en 2022 is het begrotingssaldo nog steeds negatief. De jaren 2023-2025 zijn positief.

Bijlage 1: Status opvolging aanbevelingen financiële scan provincie

Nr	Aanbeveling	Overgenomen Ja/nee	Actie op de aanbevelingen Wat doen we met de aanbevelingen?	Verwerking in P&C product	Status zomernota 2021
1	Begroting en jaarstukken: Geef, gelet op het grote (positieve) budgettaire effect dat meestal voortkomt uit het ramen van de algemene uitkering op basis van lopende prijzen, in de toelichting op de lastenramingen nadrukkelijker aan in hoeverre met loonstijgingen (cumulatief) rekening is gehouden. Vooral in relatie tot de stijgings-percentages waar in de algemene uitkering rekening is gehouden.	Ja	In de begroting zal bij de onderdelen: - "uitgangspunten en kerncijfers" en - "overige financiële aandachtspunten en ontwikkelingen" hier specifiek aandacht aan worden besteed.	Begroting 2021	Is verwerkt in de begroting 2021
2	Begroting en jaarstukken: Maak bij het ramen van mutaties in personele lasten nadrukkelijker onderscheid in aanpassingen door autonome salarisstijging (CAO) en uitbreiding van formatie. En maak beide componenten meerjarig inzichtelijk.	Ja	In de paragraaf bedrijfsvoering onder het kopje "ontwikkeling loonsom" wordt aanvullend het onderscheid tussen autonome loonstijging en uitbreiding formatie gepresenteerd. Overigens kan er ook sprake zijn van een bezuiniging op de formatie.	Begroting 2021	Is verwerkt in de begroting 2021
3	Begroting en jaarstukken: Maak scherper onderscheid in nieuw beleid en bestaand beleid (bijvoor-beeld onderhoud of vervanging).	Ja	Dit onderscheid wordt in de zomernota en de begroting zichtbaar gemaakt.	Zomernota 2020 Begroting 2021	Aanbeveling is doorgevoerd in de zomernota 2020 en de begroting 2021. Bestaand beleid en nieuw beleid is apart inzichtelijk gemaakt.
4	Begroting en jaarstukken: Maak de financiële effecten op de financiële positie van investeringen en overige lasten die het gevolg van bestaand beleid en van nieuw beleid	Ja	Door conform aanbeveling nr. 3 onderscheid te maken tussen lasten nieuw beleid en lasten bestaand beleid zullen deze kosten tegelijk inzichtelijk worden gemaakt.	Zomernota 2020 Begroting 2021	Aanbeveling is doorgevoerd in de Aanbeveling is doorgevoerd in de zomernota 2020 en de begroting 2021. Bestaand beleid en nieuw beleid is apart

	apart inzichtelijk.				inzichtelijk gemaakt.
5	Begroting en jaarstukken: Maak in de begroting niet alleen de stand van de reserves inzichtelijk, maar licht mutaties ook meerjarig toe. Dit gelet op de relatief grote afhankelijkheid van de financiële positie van de reserves.	Ja	Door de mutaties van de reserves ook meerjarig te presenteren wordt het inzicht in de ontwikkeling van de reservepositie versterkt. Opgemerkt wordt dat het wel ramingen zijn. Een aspect waar nu geen rekening mee wordt gehouden is de (verplichte) winstneming uit de grondexploitaties. Gelet op huidige situatie is dit tevens een grote variabele c.q conjunctuurgevoelig.	Begroting 2021	Aanbeveling is doorgevoerd in de begroting 2021.
6	Begroting en jaarstukken: Licht grote financiële mutaties ook in de jaarschijven na het begrotingsjaar toe.	Ja	De grote financiële mutaties worden in de jaarschijven na het begrotingsjaar toegelicht.	Zomernota 2020 Begroting 2021	Advies is doorgevoerd in de zomernota 2020 en de begroting 2021.
7	Begroting en jaarstukken: Maak inzichtelijk in hoeverre de inzet van de reserves in de huidige omvang, gelet op de afnemende stand daarvan, kan worden vol gehouden. En wat daarvan de budgettaire effecten zijn voor het toekomstig structurele evenwicht in de begroting.	Ja	Ja, er is een overzicht samengesteld van alle investeringen die worden gedekt uit een reserve. Deze vormt de basis om de toekomstige budgettaire effecten te kunnen bepalen. Zie ook aanbeveling nr. 11.	Zomernota 2020 Begroting 2021	Inzicht is gegeven in de zomernota 2020. Uitgangspunt is dat de reserves niet verder aangetast worden. In de begroting 2021 is dit inzicht verder vergroot.
8	Begroting en jaarstukken: Stel vast of de in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen bedragen daadwerkelijk in de begroting zijn geraamd (in plaats van voorgenomen investeringen en nog niet geraamde onttrekkingen uit reserves).	Ja	Deze aanbeveling is opgevolgd.	Begroting 2021	Inzicht is gegeven. Voor de mutaties is inzichtelijk gemaakt wat structureel en incidenteel is.

9	Begroting en jaarstukken: Maak, gelet op de omvang van het nog openstaande bedrag aan te realiseren investeringen tot en met 2019, inzichtelijk op welke termijn deze kunnen worden gerealiseerd in relatie tot de nieuw opgenomen investeringen vanaf 2020.	Onderhanden	Vanaf 2021 gaan we als volgt te werk: -Er worden alleen kredieten aangemaakt voor investeringen die ook daadwerkelijk geactiveerd worden en voldoen aan de activeringscriteria van de BBV. -Alle lopende kredieten worden in het voorjaar 2021 doorgenomen en gelabeld. Zijn dit echte kredieten die voldoen aan de nieuwe definitie of zijn dit incidentele exploitatiebudgetten. -Bij de besluitvorming over de jaarrekening 2020 worden deze kredieten afgesloten en omgezet naar exploitatiebudgetten. -In de zomernota 2021 en de voortgangsrapportage 2021 wordt dit besluit geeffectueerd en worden de incidentele exploitatiebudgetten gekoppeld aan het jaar van uitgave. Dit kan over meerdere jaren zijn.	Begroting 2022	Wordt verwerkt in de besluitvorming bij de jaarrekening en de voortgangsrapportage 2021.
10	Begroting en jaarstukken: Verbeter de inzichtelijkheid van de financiële beleidsstukken door het detailniveau te verminderen.	Ja	De leesbaarheid en relevante informatiewaarde voor de raad van de begroting en jaarstukken wordt verbeterd door op hoofdlijnen te presenteren.	Zomernota 2020 Begroting 2021 Jaarrekening 2020	In de zomernota 2020, de begroting 2021 en de jaarrekening 2020 is geïnvesteerd in de structuur en de leesbaarheid.
11	Weerbaarheid en weerbaarheid van de financiële positie: Beoordeel welke begrotingsruimte er nodig is, en op welke termijn, indien vervanging van de uit de afschrijvingsreserves gedekte investeringen (gebouwen, openbare ruimte met maatschappelijk nut en voertuigen) aan de orde is.	Ja	Zie aanbeveling nr. 7 Er wordt een overzicht samengesteld van alle investeringen die worden gedekt uit een reserve. Deze vormt de basis om de toekomstige budgettaire effecten te kunnen bepalen.	Zomernota 2020 Begroting 2021	Het robuuster maken van de begroting en het niet verder aantasten van de reservepositie is een belangrijk uitgangspunt in de zomernota 2020. Diverse maatregelen zijn getroffen om de begroting robuuster te maken.
12	Weerbaarheid en weerbaarheid van de financiële positie: Maak scherper onderscheid in	Ja	In het kader van een gezonde financiële begroting dienen groot onderhoud en vervangingsinvesteringen te worden gedekt uit	Zomernota 2020 Begroting 2021	In de zomernota 2020 zijn de volgende maatregelen doorgevoerd:

	vervangingsinvesteringen, nieuw beleid en groot onderhoud en de wijze van het dekken van de daaruit voortkomende (structurele) lasten.		de (structurele) exploitatie. Voor komend jaar betreft dat het wegenbeheer en gebouwenbeheer. Door conform aanbeveling nr. 3 onderscheid te maken tussen investeringen nieuw beleid en vervangingen c.q. groot onderhoud lasten nieuw beleid worden de lasten bestaand beleid en nieuw beleid tegelijk inzichtelijk worden gemaakt.		-Wegenbeheer wordt structureel begroot. -Er worden kapitaalasten geraamd voor vervangingsinvesteringen -Onderscheid tussen bestaand beleid en nieuw beleid.
13	Weerbaarheid en weerbaarheid van de financiële positie: Maak het toekomstig effect op de begrotingspositie inzichtelijk van het jaarlijks aanvullen van reserves ten laste van andere reserves en formuleer beleid met betrekking tot de wenselijkheid van deze (incidentele) verschuivingen.	Ja	Het jaarlijks aanvullen ten laste van een andere reserve betrof slechts een incident. Bij een volgende keer zal het fin. effect inzichtelijk worden gemaakt. In de e.v. nota “Reserves en voorzieningen” zal beleid worden geformuleerd m.b.t. de wenselijkheid en doelstelling van deze (incidentele) verschuivingen. Zie ook aanbeveling nr. 14	Begroting 2021	Is verwerkt in de begroting 2021
14	Weerbaarheid en weerbaarheid van de financiële positie: Neem in de nota reserves en voorzieningen richtlijnen op in welke gevallen overheveling van gelden uit de ene reserve naar de andere reserve zijn toegestaan. En toets of dit strookt met de doelstelling van de betreffende reserves.	Ja	Zie ook aanbeveling nr. 13	Nota reserves en voorzieningen	Wordt verwerkt in de herziening van de nota reserves en voorzieningen
15	Weerstandsvermogen: Heroverweeg of de reserve grondexploitatie bij de weerstandscapaciteit betrokken moet blijven worden. De reserve grondexploitatie wordt namelijk ook	Nee/Ja	Nee. Er wordt al onderscheid gemaakt tussen de vrij beschikbaar reserve grondexploitatie en de reserve bedoeld voor afwaardering boekwaarde strategische gronden (weerstandscapaciteit).	Nota reserves en voorzieningen	Is verwerkt in de herziening van de nota reserves en voorzieningen

	ingezet om het risico van eventuele afwaardering van de boekwaarde van de voorraad strategische gronden (tot 30% van de boekwaarde) mee af te dekken.		Ja, bij de herziening nota “Reserves en voorzieningen” wordt dit uitgebreid met de gronden die in exploitatie zijn genomen.		
16	Overhead: Blijf de ontwikkeling van de overhead ten opzichte van bijvoorbeeld regiogemeenten en eventueel landelijk beschikbaar komende cijfers volgen. En doe, voor zover dit nog niet gebeurt en voor zover door de gemeente zelf gewenst, op termijn onderzoek naar de hoogte van de overhead in vergelijking tot andere gemeenten.	Ja	De overheadkosten vormen een belangrijke kostenpost in de begroting en rekening. Het is goed deze te vergelijken met regionale- en landelijke uitkomsten. Opmerking: De uitkomsten hebben slechts een indicatieve waarde omdat dit in belangrijke mate afhangt van de bedrijfsvoering zoals veel taken in eigen beheer uitvoeren of maximaal uitbesteden.	Begroting 2021	In de begroting 2021 is een vergelijking opgenomen met andere gemeenten.
17	Onderhoud kapitaalgoederen: Beoordeel welke impact het feit, dat niet voor alle kapitaalgoederen (via een voorziening of reserve) wordt gespaard voor toekomstige kosten van instandhouding van kapitaalgoederen op de financiële positie van de gemeente heeft (in het geval de kosten zich gaan voordoen).	Ja	Zie ook nr. 3, 4, 12 en 17. Door conform aanbeveling nr. 3 onderscheid te maken tussen investeringen nieuw beleid en vervangingen c.q. groot onderhoud lasten nieuw beleid worden de lasten bestaand beleid en nieuw beleid tegelijk inzichtelijk worden gemaakt.	Zomernota 2020 Begroting 2021	Is verwerkt in de begroting 2021
18	Onderhoud kapitaalgoederen: Beoordeel of de reserve wegenbeheer (onderdeel asfalt- en elementenverhardingen) ook na 2023 nog toereikend is (gelet op de stand per 31-12-2023 van € 0,3 miljoen) en wijs zo nodig vervangende dekking aan.	Ja	De Wegennota wordt herzien in 2021. In de zomernota 2020 is in het kader van het nieuwe beleid een stelpost (€ 300.000) opgenomen.	Zomernota 2020	Is verwerkt in de zomernota 2020 en de begroting 2021.
19	Onderhoud kapitaalgoederen:	Ja	M.u.v. het gebouwenbeheer zijn de budgetten	Begroting 2021	Is verwerkt in de begroting

	Vergroot de informatiewaarde van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen door in de jaarrekening ook de geraamde budgetten voor onderhoud op te nemen en nadrukkelijker een relatie te leggen met de gerealiseerde lasten en de oorzaak van eventuele verschillen te duiden en in de begroting in grotere mate vooruit te kijken.		en de werkelijke onderhoudskosten van de kapitaalgoederen vermeld. Duiding verschillen en vooruit zien in de begroting is inderdaad minimaal toegelicht.		2021 en de jaarrekening 2020
20	Belastingen en rechten: Neem kennis van het feit dat de gemeente in 2020 (ten opzichte van het belastingpakket zoals dat wordt gehanteerd bij de toelating tot artikel 12 van de Financiële verhoudingswet) over een onbenutte belastingcapaciteit op de OZB beschikt van circa € 1,2 miljoen.	Ja	In de begroting wordt de onbenutte belastingcapaciteit vermeld.	Begroting 2021	Is verwerkt in de begroting 2021